

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in veča s poštnino vred in v Mariboru s poštljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobje se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačni listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zmaga „nemške levice“.

Dne 2. decembra je bilo v državnem zboru jako živo: gg. poslanci so bili blizo vsi na svojem mestu in tudi poslušalcev je bilo v dotičnih prostorih veliko, precej večje število, kakor o drugih sejah. In kaj je bilo temu krivo? Vodja »nemške levice« je bil dan poprej naznanil, da in zakaj »nemško ljudstvo« ne more imeti zaupanja do sedanje vlade. Da se to pokaže očitno, zato bodo udje »nemške levice«, zastopniki nemškega ljudstva, glasovali zoper »dispozicijski fond« — zoper denar, ki se dovoli vladi, da razpolaga z njim, ne da pové, komu in zakaj da ga izda. Tega denarja je v celem 50.000 gld. — denar, če se primeri drugim vsotam, ki jih tirja vlada vsako leto za potrebe države, skorej brez vsega pomena; vendar leži v tem, da se ji dovoli, za vlado neko zaupanje, ker jej ni treba za-nj podati računa. Čemu je vladi ta denar? To je znano vsakemu poslancu in nihče izmed njih ne misli, da jej ga ni treba, ali da je ta denar le potrata.

Z njim vzdržuje vlada razne liste, v katerih nanzanja ali zagovarja svoje namene. Če ona nima taci listov, potem ji drugi listi lahko zmešajo vselej štrnj tako, da jej je ni mogoče več razmotati, posebno v tistih dobah, ko ni drž. zbora. Da je torej vladi tega denarja treba, o tem nihče ne dvomi, vendar pa ji ga letos nemška levica ne dovoli, češ, da nima več zaupanja do vlade. Ali zakaj nima več tega zaupanja do vlade? Odgovor je kratek: grof Taaffe noče nemški levici pomagati do večine v drž. zboru in sicer do take večine, da pri njej grofa Taaffe ni več treba, ampak na njega mesto stopi — dr. vitez Plener. In kar je za nas še več vredno, v taki večini bi ne bilo prostora za nemške konservativce in tudi ne za naše slov. poslance.

V seji dne 2. decembra pa sta se zato vzdignila tudi vodji poljskega in kluba konservativcev, vitez Javorski in grof Hohenwart ter sta jako odločno ugovar-

jala zoper tako večino. V svojih govorih sta jako dobro, pa v mirni besedi izrekla, da v naši državi ne sme priti nikoli do take večine, dokler še pravica ni vzela v njej slova. Vitez Plener je torej žel, kar je sejal plačilo — svoje nemške ošabnosti.

Ali prišlo je nazadnje do glasovanja. Pri njem je stalo za nemško levico 167, za vlado pa 146 mož: zmaga je bila torej na strani nemške levice. Vsled tega je bilo veliko veselja pri nemških in judovskih liberalcih, ne znamo pa, ali jim je to veselje prišlo tudi iz srca. Kako tudi, saj so z nemško levico glasovali mladočeški poslanci, torej tisti, ki so si sicer z njo najbolj v laséh! Če torej kedaj, pri tem glasovanju je izvedela nemška levica, da nima uzroka za to, da se nosi še za naprej toliko ošabno, kakor se sploh rada nosi: izključljivo nemška in liberalna vlada pri nas ni lahko več mogoča. Ako se je nemška levica naučila tega v seji dne 2. decembra, potem je zmaga nemške levice tega dneva dobra in veseli smo je lahko tudi drugi, ki ne stojimo v vrstah liberalcev, najmanj pa v vrstah nemške levice.

Glasi od nemške meje.

Božja previdnost me je postavila na mejo, kjer se dotikata Slovenec in Nemec. Mnogo let že delujem tam ter gledam in opazujem vse dogodke. Divji napadi ponavljajo se dan za dan za dnem na slovensko ljudstvo. Liberalni prenapetneži postavili so si za svojo nalogo, da hočejo naš slovenski narod zatreti in vničiti raz zemljo. Proti nam hujskajo in rovajo po časopisih in shodih, črnijo nas in obrekujejo, kakor da bi bil narod naš zbor samih tatov in razbojnikov. Poslužavajo se najhujših, najbesniših pripomočkov, samo da dosežejo svoj peklenski namen. Meni srce krvavi in roka se mi krči v trdo pest, ko moram vse to gledati. Kaj je vendar zakrivil naš narod, kaj je hudega storil, da ga preganjajo in zatirajo, kakor strupenega gada? Ali naš narod ni stal stoletja in stoletja, kakor trdna skala proti divjim Turkom in prelival potoké krvi za Avstrijo.

in Habsburški rod? Ali se brani naš narod davati s krvavimi žulji zasluženi davek? Ali se brani davati leto za letom za brambo naše očetnjave svoje najboljše sinove, katere prištevajo najvišji vojaški krogi najpogumnišim vojakom? Naš narod je krotek, vse stori, kar zahteva od njega presvitli cesar in država. Vendar kljub temu mu nemški liberalci ne pripoznajo pravic, kakoršnih imajo drugi narodi.

Greh, neodpušljiv greh bi bil, ako bi Slovenci obupali, ako bi križem roke držali. Sami si pomagajmo in tudi vsemogočni Bog nam bode pomagal. Najimunitniše društvo na Slovenskem — mimo družbe sv. Mohora — je zdaj družba sv. Cirila in Metoda. Židovsko-prajzovski šulverein se trudi z vsemi močmi, da bi naši slovenski deci s koreninami iztrebil sv. katoliško vero in njene nauke iz nedolžnega srca; z vsemi močmi deluje na to, da bi našim otrokom vničil in zatrl ljubezen do slovenske domovine in materinskega jezika. Židovski šulverein deluje z vsemi pripomočki, da vcepi naši dečici divje sovraštvo do vsega, kar je katoliško in slovensko. In iz takih otrok bodo zrasli najhujši brezverci, ki bodo iz dna svojega srca zaničevali sv. katoliško cerkev, njene obrede in služabnike. Taki ljudje brez vere bodo hujši od divje zveri. Iz takih otrok zrasli bodo črni Judazi škarijoti, kateri bodo vse storili za par srebrnjakov. Slovenski narod ne sme takega početja mirno gledati. Ako se zdaj ne bo vzdramil; ako se zdaj ne bo branil z največjo odločnostjo; ako bo še zdaj čakal in gledal s tisto mlačnostjo in pohlevnostjo: tedaj pa res ni vreden, da ga zemlja nosi, da po njem sije toplo solnce. Tak narod, ki nima poguma, ki nima močnatosti v sebi, da bi branil svoje najsvetejše pravice, katere mu ošaben sovražnik z nogami tepta, tak narod naj brez sledu izgine z zemlje!

Družba sv. Cirila in Metoda si je postavila za namen, da napravlja in vzdržuje šole in otroke vrte in da s tem rešuje slovensko dečo iz požrešnega nemčurskega žrela. Mi nečemo nemške dece, a pustite nam našo slovensko! Ta prekornostna družba deluje posebno ob mejah, kjer je nevarnost silno velika. Kdor ne verjame, kako divje deluje nemčurstvo, naj pride k nam. V enem samem mesecu bo postal čisto drugih misli. Domovinska dolžnost nam na ves glas zapoveduje, da podpiramo družbo sv. Cirila in Metoda z denarnimi pripomočki, kjer le moremo. Človek, ki vidi s svojimi očmi, kako silno napreduje sovražnik, razjoče se lahko, da slovenski narod tako malo stori za družbo sv. Cirila in Metoda.

Možje po širni dolini slovenski, čujte moj klic tu z meje slovensko-nemške! Moj klic je klic umirajočega naroda! Vsaj za jeden hip odložite britko orožje, s katerim se vojskuje brat proti bratu. Vsaj za jeden hip vzemite oljko v roko in zberite se kot bratje jedne in iste matere krog skupnega ognjišča, krog družbe sv. Cirila in Metoda. Prvo krono darujte njenemu svetemu namenu. Naj ne bo duhovnika, ne učitelja, naj ne bo zavednega Slovenca na zemlji naši, da bi ne stopil z darom k žrtveniku družbe sv. Cirila in Metoda. Uporabimo to ugodno dobo, dokler še ni prepozno. Delujmo vsi skupno vsaj jeden hip. Možje slovenski, rotim vas pri vsem, kar vam je svetega, vsaj za jeden hip združite se, dejanstveno pokažite, ali res ljubite tlačan narod svoj. Jaz, tukaj na meji stoječ, v sredini viharnih napadov, kliče na vam z obupnim glasom: »Usmilite, usmilite se nedolžne dečice, ki brez pomoči gine v brezversko, nemčursko žrelo. Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!«

Mejnik.

Cerkvene zadeve.

Jakob Brglez; deficit v Bočni pri Gornjem gradu.

Leta 1890 dne 22. avgusta so v Bočni pri Gornjem gradu umrli č. g. Jakob Brglez. Kolikor nam znano, se njim do zdaj še ni nobeden spominek v kakem listu postavil. Naj nam bo torej dovoljeno, da kaj malega, kar nam je iz njihovega življenja znano, tukaj objavimo.

Rodili so se v Dramljah blizu podružnice Sv. Uršule v kmečki hiši Hazmanovi dne 3. julija leta 1858. Obiskovali so šolo doma, latinske šole pa so obiskovali v Celju, a dovršili jih v Novem mestu na Dolenjskem. Zdaj bi bili radi šli v bogoslovje v Maribor, toda vojaški zakon jih je potisnil med vojake. Kot vojak so služili v Mariboru, v Ptujju, v Gradcu, največ časa pa v Günsu na Ogerskem v vojaškem izgojališču kot instruktor. Tri leta so vojaško suktnjo nosili. V vojaški službi bi gospod bili lahko ostali — dobro se njim je godilo in jihovi naprejpostavljeni so njih tudi ljubili in cenili. Božja volja pa je bila, da so po triletnem cesarskem službovanju vojaško suktnjo spremenili z bogoslovskim faltarjem. Ostavili so — gnani od milosti božje — hrupno, ter si izvolili tiho in samotno življenje duhovskega stanu.

Veliko veselje so imeli do pobožnih vaj, in z veliko natančnostjo so se poprijeli bogoslovske vede. Ker so že bili precej v letih — 26 let — so morali biti prav marljivi, da so vse predmete zmogli. Pa se niso nikoli utrudili. Bili so mož trdne volje: kar so si naprej vzeli, to se je moralo zgoditi — celo vojaško.

Tako so v svojih študijah do IV. leta vrlo napredovali. V počitnicah pred IV. letom pa so se prav hudo prehladili. Morali so v posteljo. Ali da bi bili v nji ostali, bilo bi se zdravje povrnilo. Prerano so jo ostavili, ter se na pot podali. Daleč od svojega doma, v lepih Slovenskih goricah, se njim bolezen povrne, a hujše od prve. Jeli so kri pljuvati. Nemudoma so se vrnili domov, ter se pridno vračili. Nekaj je pomagalo — pa zopet je prišla kri.

Toliko so se vendar krepkega čutili, da so v jeseni leta 1887 šli nazaj v Mariborsko semenišče. Obiskovali so predavanja — vendar zmirom bolni. Kljub vestnemu zdravljenju več zdravnikov, kljub vsakošni dobri postrežbi se bolezen ni poslovala. Da, o božiču jih je zopet tako hudo napadla, da smo že vsi mislili, da ni več pomoči.

Ali prsa so bila močna. Po mogočnosti so se še zmirom učili, in so koncem šolskega leta vse izpite napravili. Dne 16. julija leta 1888 so bili, če tudi telesno prav slabi, vendar v duhovnika posvečeni. Dne 19. avgusta so obhajali prav slovesno svoj najslavnejši dan, dan nove sv. maše. Slabi so bili tedaj tako, da so bili bolj mrtvecu podobni, kakor živemu. Pa neizrečeno veselje navdajajoče njihovo Bogu hvaležno srce vzdržavalo je njihove moči v toliki meri, da so vse primicijske skrbi in težave vrlo prestali. Blagi novomašnik, tako so se Ti vendar Tvoje iskrene, srčne želje izpolnile! Stopil si pred altar božji, opravil si Bogu dar neizmerne hvaležnosti Tvojega srca. O, kolikrat si med boleznijo govoril: »Da bi le tako dolgo živel, da bi novo sv. mašo pel! Potem rad umrjem«. Blagor Ti! Bog Te je uslišal.

V jeseni istega leta bili so kot duhovni pomočnik nastavljeni v svoji rojstni fari v Dramljah pri tedanjem župniku vlč. g. Josipu Jurčiču, sedanjem dekanu pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Težko so sicer opravljali svojo službo, vendar so s pomočjo blagega g. župnika svojo dolžnost storili. Vneti in goreči pa so bili za čast božjo in zveličanje duš! Kadar je za to šlo, ni njim bilo po-